

Tudatos Vásárlók
Közösségi mezőgazdálkodás

Légy a részese! – Közösségépítés Kézikönyv közösségi gazdaságok szervezőinek

TUDATOS
VÁSÁRLÓK
EGYESÜLETE

FEI
Fundacja EkoRozwoju

TARTALOM

A Food & More projekt bemutatása.....	3
1. AZ ESZKÖZKÉSZLET ELEMEI	4
1.1. INFORMÁCIÓS ANYAGOK ÉS INFOGRAFIKÁK.....	4
1.1.1. Mit mérlegeljek? Ezeket gondold át mielőtt csatlakoznál!.....	8
1.1.2. Éves körfogás - Hogyan működik egy közösségi gazdaság?	9
1.1.3. Szezonális étkezés - Mi van egy részesedésben?.....	10
1.1.4. Ezekre figyelj! - Hogyan segítheted tagként a gazdaságod?	11
1.1.5. Kihez fordulj? - Kommunikáció a közösségi gazdaságokban	12
1.1.6. A részesedés ára - Miért átalánydíjat kell fizetni a közösségi gazdaságokban?....	14
1.1.7. Szolidaritás alap! - Hogyan működik a gyakorlatban?.....	15
1.1.8. Mindenre van megoldás! – Hogyan, és kivel beszélj a problémáidról?.....	16
1.1.9. Bevetésen a tagok - Hogyan segíthetsz egy közösségi gazdaságban?.....	17
1.1.10. Közvetlenül a gazdától - Melyik a neked való módja?.....	18
1.1.11. Számít a véleményed! - Miért érdemes visszajelzést adnod?	19
1.1.12. Közösségek hálózata - Te tudod, hány közösségi gazdaság van?.....	21
1.1.13. Mit csinálunk? - Csatlakozz hozzánk!	22
1.2. KISFILMEK.....	23
1.2.1. Tudatos fogyasztók, akik megváltoztatják a világot	23
1.2.2. Hogyan tehetsz a közösségi mezőgazdálkodásért?.....	23
1.3. ELŐADÁSOK.....	24
1.3.1. Mindennapi működés	24
1.3.2. A közösség mezőgazdálkodás alapjai?	24
1.3.3. Tudj meg többet!.....	24
2. TAGTOBORZÁS - ÚJ TAGOK BEVONÁSA.....	25
3. MUNKA CSOPORTOKKAL.....	27
3.1. A találkozó előkészítése	27
3.2. Egy találkozó levezetése	28
3.3. Csoportok kezelése	29
4. Légy a részese! Közösségépítés (Food&More)	30
Impresszum.....	31

A Food & More projekt bemutatása

A Food&More (Légy a részese közösségépítés!) egy képzési program, amelyet négy szervezet dolgozott ki, a Tudatos Vásárlók Egyesülete (Magyarország), Asociace AMPI (Csehország), Fundacja Ekorożwoju (Lengyelország) és a URGENCI, a közösségi gazdaságok nemzetközi hálózata. Azért dolgozunk, hogy támogassuk Titeket, tudatos fogyasztókat, akik azontúl, hogy megvásároljátok az élelmiszereket, támogatjátok a kistermelőket, élelmiszer-közösségeket szerveztek és segítitek szervezeteink munkáját.

A Légy a részese! Közösségépítés képzést úgy terveztük, hogy megmutassa, hogyan lehet erősebb élelmiszerközösségeket építeni a részvételi döntéshozatal és tervezés, a közösségi kommunikáció és az együttműködés gyakorlati módszereinek alkalmazásával. A három modulból álló képzést Magyarországon, Csehországban és Lengyelországban teszteltük.

A projekt során kidolgoztunk néhány eszközt, amely segíthetnek nektek szervezőknek vagy egy élelmiszerközösségek aktív tagjainak abban, hogy a képzés után megerősítsétek saját közösségeket. Ebben a kézikönyvben azt mutatjuk meg, hogy használhatjátok ezeket.

1. Információs anyagok és infografikák
2. Kisfilmek
3. Előadások

1. AZ ESZKÖZKÉSZLET ELEMEI

1.1. INFORMÁCIÓS ANYAGOK ÉS INFOGRAFIKÁK

Hogyan kell használni ezt az útmutatót?

Ennek az útmutatónak az a célja, hogy segítsen abban, hogy az információs anyagokat és az eszköztár egyéb elemeit saját közösségeden belül használd.

A közösségi gazdaságok tagjainak ismeretei és tudása nagyon eltérő lehet. Néhányan közülük csak hallottak a modellről, és nem teljesen értik annak sajátosságait, néhány tagnak viszont több éves tapasztalata is lehet.

A kézikönyv első részében bemutatjuk az információs anyagokat, amit az alábbi táblázatban listáztunk a kapcsolódó infografikákkal. A következő oldalakon a felhasználásukra vonatkozó javaslatainkat olvashatod.

		TÉMA	KAPCSOLÓDÓ INFOGRAFIKA
1	KEZDŐ	Mit mérleljek? Ezeket gondold át mielőtt csatlakoznál!	Nekem való? Gondold át tudatosan!
2		Éves körfogás Hogyan működik egy közösségi gazdaság?	Légy a részese! Hogyan működik egy közösségi gazdaság?
3		Szezonális étkezés Mi van egy részesedésben?	Színpompás kosarak Mit tartalmaz egy részesedés?
4		Ezekre figyelj! Hogyan segítheted tagként a gazdaságod?	Ki kicsoda? A közösségi gazdaságok szereplői
5		Kihez fordulj? Kommunikáció a közösségi gazdaságokban	Kontaktok, időpontok Legfontosabb tudnivalóim
6	HALADÓ	A részesedés ára Miért átalánydíjat kell fizetni a gazdaságokban?	A gazda költségei Mit fedez a részesedés ára?
7		A szolidaritás alap! Hogy működik a gyakorlatban?	Helyi gazdától vásárolsz? Ezzel csökken a károsanyag kibocsátásod is!
8		Mindenre van megoldás! Hogyan és kivel beszélj a problémáidról?	Együtt megoldjuk! Egy probléma, sokféle jó megoldás
9		Bevetésen a tagok Hogyan segíthetsz egy közösségi gazdaságban?	Légy te is superhős! Önkénteskedés a közösségi gazdaságban
10		Közvetlenül a gazdától Melyik a neked való módja?	Csak röviden! Mi az, hogy rövid élelmiszerlánc?

11		Számít a véleményed! Miért érdemes visszajelzést adnod?	A visszajelzési folyamat Ezért jó, ha visszajelzést adsz
12	PROFI	Közösségek hálózata Te tudod, hány közösségi gazdaság van?	Közösségi gazdaságok EU Merre vannak közösségi gazdaságok?
13		Mit csinálunk? Csatlakozz hozzánk!	Tudatos Vásárlók A pénzed szavazat

A kézikönyv második részében segítséget nyújtunk a tagtoborzási folyamathoz és a találkozók megszervezéséhez.

Munka új tagokkal, kezdőkkel

A közösségi mezőgazdálkodás egy különleges módja annak, hogy közvetlenül egy helyi gazdától vásárolj termékeket. Partnerségre épül, ahol a tagok és a gazda egy szezonra kötelezik el magukat. Nagyon fontos, hogy az új tagok megértsék a közösségi mezőgazdálkodás sajátosságait, ez segít nekik megismerni a rendszert és alkalmazkodni hozzá. Látni fogod, hogy minél több ismerettel rendelkeznek a tagok, és minél több időt töltenek a közösséggel, annál elkötelezettebbek lesznek.

A következő oldalakon elmagyarázzuk, hogyan használhatod a számukra kifejlesztett információs anyagokat, de előtte adunk néhány tippet, ami segíthet az új tagok bevonásában:

- Készíts egy információs csomagot, amely tartalmazza az összes szükséges tudnivalót a gazdáról, a közösségi gazdaság alapelveiről, a közösség legfontosabb kapcsolattartóiról, és a használt kommunikációs csatornákról. Gondoskodj arról is, hogy a tapasztaltabb tagok közül néhányan részt vegyenek az új tagok köszöntésében.
- Győződj meg róla, hogy a tagok értik a **közösségi mezőgazdálkodás sajátosságait**, például a mindennapi működést, a szezonalitást, az árképzést, saját felelősségüket és azt, hogy ki mit csinál a közösségen belül. Ezeket különböző módokon többször is érdemes elmondani videók, infógrafikák megosztásával vagy néhány információ beillesztésével a hírlevélbe.
- Győződj meg róla, hogy évente **legalább egy közösségi eseményen részt vesznek**, ezt akár bele is foglalhatjátok a megállapodásba. Ez lehet egy gazdaságlátogatás, akár egy találkozó a szezon elején vagy a végén. Egyes közösségi gazdaságoknál kötelező munkaórákat vagy -munkanapokat is tartalmaz a megállapodás. A tapasztalatok szerint az segíti a közösség fejlődését, ha minden tag a gazdaságban tölt egy kis időt, vagy segít a heti átadásban.
- A közösségi gazdasághoz való csatlakozás és a rendszer megismerése eleinte kihívást jelenthet a tagoknak. Ráadásul, ha új és ismeretlen termékeket kapnak, azok elkészítése, feldolgozása is nehézséget okozhat. Mindenképpen **oszd meg a recepteket** és a tárolási ötleteket velük, ez sokat segíthet. Kérj segítséget tapasztaltabb tagoktól, hogy osszák meg kedvenc receptjeiket a közösséggel.
- Lehetnek olyan új tagok, akik néhány hét után rájönnek, hogy a közösségi mezőgazdálkodás nem nekik való, még akkor is, ha úgy érzed, hogy minden információt megosztottál velük a csatlakozás előtt. **Engedd el őket**. Meglátod, hogy tagtoborzási esemény nélkül is könnyen fel tudsz tölteni 1-2 helyet. Csak kérd a tapasztaltabb tagjaid segítségét, vagy hívj fel néhány embert a várólistáról.
- Használd a közösségi mezőgazdálkodás definícióját:
A közösségi mezőgazdálkodás egy személyes együttműködés termelő és fogyasztó között, amelyben a gazdálkodással járó kockázatokat, felelősséget és a gazdálkodás

gyümölcsseit egy hosszú távú megállapodásban szabályozott módon közösen osztják meg. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a gazda vállalja, hogy a szezon során termel a közösség számára, a tagok pedig vállalják, hogy a termékeket átveszik egy megállapított díj ellenében.

1.1.1. Mit mérlegeljek? Ezeket gondold át mielőtt csatlakoznál!

Az információs anyag célja

- ez az információs anyag a négy legfőbb kérdést járja körül, amit egy leendő tagnak érdemes mérlegelni, mielőtt csatlakozik egy közösségi gazdasághoz
- ezek a következők: szezonális, főzés, heti átvétel és adott zöldségkínálat

Mikor használd?

- a csatlakozás előtt küldd el az érdeklődőknek
- az újonnan csatlakozott tagok esetében is használhatod
- használd a tagtoborzó eseményen

Hogy használd?

- küldd el emailben az érdeklődő tagoknak az "információs csomag" részeként
- nyomtassa ki és oszd ki a tagtoborzó eseményen
- használhatod a toborzó eseményen a prezentáción részeként is

Kapcsolódó anyagok:

- „Nekem való?” Infógrafika

1.1.2. Éves körfogás - Hogyan működik egy közösségi gazdaság?

Az információs anyag célja

- ez az információs anyag 11 lépésben foglalja össze egy közösségi gazdaság mindennapi működését a szezon során, a tervezéstől a szerződés megújításáig
- segít a tagoknak megérteni, a közösségi gazdaság éves körforgását, a főbb lépéseket, és azt, hogy hogyan működik egy a közösségi gazdaság a gyakorlatban
- a közösségi gazdaság szezonális körforgását is mutatja, és azt, hogy az új szezonban újra indulnak ugyanazok a lépések

Mikor használd?

- a tagtoborzási folyamat részeként
- az új tagok számára a szezon elején

Hogy használd?

- küldd el emailben a leendő tagoknak az "információs csomag" részeként
- nyomtasd ki és oszd ki a tagtoborzó eseményen
- használhatod a tagtoborzó eseményen előadáson belül, vagy mutasd meg az új tagoknak az első találkozón

Kapcsolódó anyagok:

- "Légy a részese! - Hogyan működik egy közösségi gazdaság?" infógrafika
- Légy a részese! Közöségi mezőgazdálkodás! Rövidfilm
https://www.youtube.com/watch?v=elaVaV_Ujnc&t=2s
- CSAct! Starting a CSA (Közöségi gazdaság indítása)
<https://www.youtube.com/watch?v=gdj74k-ikeM>
- CSAct! Consumer's Perspective (A tagok szemszöge)
<https://www.youtube.com/watch?v=sEqn4T7XEAM>
- CSAct! Distribution (Az átadás megszervezése)
<https://www.youtube.com/watch?v=422FMfU4mKw>

1.1.3. Szezonális étkezés - Mi van egy részesedésben?

Az információs anyag célja

- ez az információs anyag a közösségi gazdaságok fontos sajátosságát, a szezonalitást mutatja be, azt, hogy a részesedések csak idénynövényeket tartalmaznak
- nagyon fontos, hogy a tagok ezt már a csatlakozáskor megértsék, és ne legyenek hamis elvárásaik (mint pl. paradicsom novemberben)
- ha ezt az információs anyagot a "Színpompás kosarak" infografikával együtt használod, az segíthet jobban kezelni az elvárásaikat

Mikor használd?

- a tagtoborzási folyamat részeként
- az új tagok számára, a szezon elején

Hogy használd?

- küldd el emailben a leendő tagoknak az "információs csomag" részeként
- nyomtasd ki és oszd ki a toborzó eseményen
- használhatod a "Színpompás kosarak" infografikát a tagtoborzó rendezvényén a prezentációján belül is

Kapcsolódó anyagok:

- "Színpompás kosarak" infografika
- Idénynövényenaptár - azok számára, akik újak a rendszerben, egy szezonális zöldségnaptár hasznos eszköz lehet, hogy megtanulják, mire számíthatnak az egyes hónapokban

1.1.4. Ezekre figyelj! - Hogyan segítheted tagként a gazdaságod?

Az információs anyag célja

- bemutatja, hogy a közösségi mezőgazdálkodás egy különleges partnerség, és tagok bizonyos felelősséggel tartoznak a gazda és a közösség felé
- ennek az információs anyagnak a segítségével jobban megérthetik, hogy mik ezek a felelősségek, és hogyan befolyásolják ezek a szervezőket, a gazdát vagy az egész közösséget
- összefoglalja a közösségi zavartalan működésének biztosításához szükséges főbb feladatokat

Mikor használd?

- a tagtoborzási folyamat részeként
- az új tagok számára a szezon elején

Hogy használd?

- küldd el e-mailben a leendő tagoknak az "információs csomag" részeként
- nyomtasd ki és terjeszd a tagtoborzó eseményen
- használhatod a "Ki kicsoda?" infografikát a toborzási eseményen előadáson belül is
- használd az új tagokkal való első találkozáskor

Kapcsolódó anyagok:

- "Ki kicsoda?" – infografika
- Légy a részese! Közösségi mezőgazdálkodás! Rövidfilm https://www.youtube.com/watch?v=elaVaV_Ujnc&t=2s
- CSAct! Duties (A tagok feladata) <https://www.youtube.com/watch?v=7-mKpOBny9c>

1.1.5. Kihez fordulj? - Kommunikáció a közösségi gazdaságokban

Az információs anyag célja:

- segít az új tagoknak megérteni, hogy kivel tudják megvitatni a különböző kérdéseket, és hogy milyen kommunikációs csatornákat használhatnak a különböző helyzetekben
- segít megérteni a tagoknak a kommunikáció fontosságát egy közösségi gazdaságban
- ösztönzi a tagokat a kérdések feltevésére és a kommunikációra

Mikor használd?

- az új tagok számára, a szezon elején

Hogy használd?

- az új tagoknak az "információs csomag" részeként
- nyomtasd ki és oszd ki az új tagok között első találkozón
- használd az új tagokkal való első találkozón
- az első találkozáskor mutasd meg nekik a "Kontaktok, időpontok" infografikát, és segíts nekik kitölteni

Összekapcsolt eszközök:

- "Kontaktok, időpontok" infografika
- F&M Webinar 1: How to keep CSA members committed? (Hogyan tartsd elkötelezetten a tagokat?) <https://www.youtube.com/watch?v=sGl7FoabuTE&t=14s>

Hogyan dolgozz a tapasztaltabb tagokkal?

Látni fogod, hogy vannak olyan tagjai a közösségének, akik ugyan értik a közösségi mezőgazdálkodás alapelveit, de lehet, hogy a részleteket kevésbé értik, vagy nem annyira aktívak, illetve kevésbé elkötelezettek.

A következő oldalakon abban segítünk, hogyan használd a nekik szóló információs anyagokat, de mielőtt ezt megtennénk, íme néhány tipp, ami segíthet a velük való munkában:

- Próbáld meg bevonni őket azzal, hogy segítséget kérsz tőlük egy konkrét feladatban, ami érdekes, testhezálló lehet nekik. Ez lehet egy rendezvényen való önkénteskedés, a részesedések előkészítése a heti átadáson stb.
- Hívd meg őket gazdaságlátogatásra és szezonzáróra/nyitóra, ahol értékelitek a szezont!
- Vedd figyelembe, hogy nem minden tag fog tudni segíteni vagy önkéntesnek jelentkezni (és ez is teljesen rendben van).
- Írd össze az önkéntes feladatokat, vagy meg is kérhetsz valakit, hogy tegye meg ezt, és legyen az önkéntesek koordinátora.
- Ha be akarod vonni a tagokat, az időzítés és a lehetőségek meghirdetésének módja is fontos lehet.
- Vedd figyelembe, hogy a közösségépítés lassú folyamat, legyél türelmes!

1.1.6. A részesedés ára - Miért átalánydíjat kell fizetni a közösségi gazdaságokban?

Az információs anyag célja

- bemutatja, hogyan kalkulálják ki a közösségi gazdaságokban a részesedések árát
- bemutatja, hogy a részesedés mellett mi mindent kapnak még a tagok
- bemutatja, hogy ennek az árképzésnek köszönhetően a gazdálkodó és családja egész évben stabil jövedelemmel rendelkezik

Mikor használd?

- a szezon elején, amikor az árról vagy a költségvetésről beszéltek
- ha átbeszélitek a költségvetést a tagokkal, akkor bevezetésként emlékeztetheted őket ezekre a tényekre
- megmutathatod nekik a "A gazda költségei" infografikát is

Hogy használd?

- emailben küldd el a tagoknak
- nyomtasd ki és oszd szét, amikor a költségvetésről vagy az árakról beszéltek
- használd a "A gazda költségei" infografikát előadásban vagy egyéb kommunikációban
- használd a szezonnyitó találkozón

Kapcsolódó anyagok:

- "A gazda költségei" infografika
- CSAct! Finances (Pénzügyek) <https://www.youtube.com/watch?v=bPCp5tkaB0s>

1.1.7. Szolidaritás alap! - Hogyan működik a gyakorlatban?

Az információs anyag célja

- bemutatja, hogy a szolidaritás a közösségi gazdaságok egyik fő alapelve
- bemutatja, hogy mit jelent ez a gyakorlatban néhány hazai példán keresztül

Mikor használd?

- a szezon elején, vagy bármikor a szezon során, hogy emlékeztess a tagokat erre a fontos alapelve

Hogy használd?

- küldd el emailben a tagoknak
- nyomtasd ki és oszd ki, amikor az alapelvekről beszélgettek
- mutasd meg nekik a "Helyi gazdától vásárolsz?" című infografikát

Kapcsolódó anyagok:

- "Helyi gazdától vásárolsz?" című infografika
- Food and More webinarium " 2: How to support your farmer? (Hogy támogasd a közösségi gazdát?) <https://www.youtube.com/watch?v=rYLhT05Xxs&t=7s>
- Enacting Resilience: the Response of Local Solidarity-based Partnerships for Agroecology to the Covid-19 Crisis: <https://urgenci.net/wp-content/uploads/2021/01/Urgenci-rapport-Enacting-ResilienceFINAL-FINAL.pdf>

1.1.8. Mindenre van megoldás! – Hogyan, és kivel beszélj a problémáidról?

Az információs anyag célja

- bemutatja, hogy a közösségi mezőgazdálkodás egy különleges partnerség, ahol a tagok közvetlen, személyes kapcsolatban állnak a gazdával, és ha bármilyen problémájuk van, azt tisztázhatják vele közvetlenül
- bemutatja, hogy ez hogyan működhet a gyakorlatban néhány lehetséges problémán keresztül

Mikor használd?

- a szezon elején, hogy emlékeztess a tagokat, hogy ha bármilyen problémájuk van, vagy bármilyen kihívással szembesülnek, kommunikálják azt
- akkor is használhatod, ha valamilyen problémát kell velük megbeszélned

Hogy használd?

- küldd el emailben a tagoknak
- nyomtasd ki és oszd ki, amikor az alapelvekről vagy problémákról beszélgettek

Kapcsolódó anyagok:

- "Együtt megoldjuk" infografika

1.1.9. Bevetésen a tagok - Hogyan segíthetsz egy közösségi gazdaságban?

Az információs anyag célja

- bemutatja, hogy miért jó az önkéntesség, milyen hasznos lehet a gazda, a szervező vagy a közösség számára
- bemutatja, hogy az önkéntesség nem feltétlenül jelenti a gazdaságban történő munkát vagy a heti átadáson való segítségnyújtást, a tagok számos más módon is segíthetnek a közösségükben
- segíti a tagokat tippekkel, ha még sosem önkénteskedtek korábban

Mikor használd?

- amikor megtervezed a szezon önkéntes feladatait
- ha a tagok önkénteskednének, de korábban még nem végeztek soha önkéntes feladatot
- a gazdaságlátogatások vagy más önkéntes tevékenységek előtt, amikor néhány tagot szeretnél bevonni, hogy segítsen

Hogy használd?

- küldd el e-mailben a tagoknak
- nyomtasd ki és oszd ki, amikor az önkéntességről beszélgettek

Kapcsolódó anyagok:

- "Légy te is szuperhős!" infografika
- Hogyan tehetsz a közösségi mezőgazdálkodásért?
<https://www.youtube.com/watch?v=soQ5aoQOjvI&t=3s>

1.1.10. Közvetlenül a gazdától - Melyik a neked való módja?

Az információs anyag célja

- bemutatja a tagoknak a különböző típusú, rövid ellátási láncon alapuló élelmiszerközösségeket
- bemutatja, hogy ezek miben különböznek és miben hasonlítanak egymáshoz, és melyek a főbb jellemzőik
- bemutatja, hogy a közösségi gazdaságok mellett, egyéb, ott nem előállított termékek beszerzéséhez használhatják a többi rövid ellátási modellt is

Mikor használd?

- amikor az élelmiszerközösségekről beszéltek
- amikor a tagok ismereteit szeretnéd bővíteni a más típusú élelmiszerközösségekről
- a szezon elején, amikor a közösségi gazdaságok jellemzőit szeretnéd kiemelni, bemutatni

Hogy használd?

- küldd el emailben a tagoknak
- nyomtasd ki és oszd ki a tagoknak

Kapcsolódó anyagok:

- "Csak röviden!" infografika
- CSAct! LSPA (angol) <https://www.youtube.com/watch?v=KaazZtN-1qM>

1.1.11. Számít a véleményed! - Miért érdemes visszajelzést adnod?

Az információs anyag célja

- bemutatja a tagoknak a visszajelzés és az értékelés fontosságát
- ismerteti, hogyan befolyásolhatják a folyamatokat, ha kitöltik a kérdőívet vagy részt vesznek a szezonzáró megbeszélésen

Mikor használd?

- ha szeretnéd jobban bevonni a tagokat és bővíteni a közösségi gazdaságokkal kapcsolatos ismereteiket
- amikor a tagok támogatására van szükséged egy döntés meghozatalához, vagy a közösség működésének javításához

Hogyan használd?

- küldd el emailben a tagoknak
- nyomtasd ki és oszd ki a tagoknak
- "A visszajelzési folyamat" infografikát használhatod előadásod részeként is

Kapcsolódó anyagok:

- "A visszajelzési folyamat" infografika

Hogyan dolgozz „profi” tagokkal

Biztos van a közösségednek több olyan tagja is, akik értik a közösségi mezőgazdaság alapelveit, és több éve tagok, de lehet, hogy nem mindenben tájékozottak, vagy kevésbé aktívak.

A következő oldalakon bemutatjuk, hogyan használhatod a számukra kifejlesztett információs anyagokat, de mielőtt ezt megtennénk, íme néhány tipp, ami segíthet a velük való munkában:

- Sokat segíthet, ha **jobban megismered a tagokat**, megérted, mi a foglalkozásuk, motivációjuk vagy akár a hobbijuk. Ha jobban megismered őket, jobban meg fogod érteni őket és látni fogod, hogy milyen tudást és készségeket tudnak bevinni a közösségbe. (pl. egy informatikai háttérrel rendelkező tag segíthet a weboldallal kapcsolatos kérdésekben, egy ügyvéd a jogi kérdésekben, egy szakács a receptekkel).
- Ha lehetőséget adsz a tagjaidnak, hogy találkozzanak és megismerjék egymást, az is sokat segíthet. Szervezz személyes találkozót pl. az átadáshoz kapcsolódóan, ahol együtt csinálhatnak valamit, ismerkedhetnek a többiekkel, és a közösség részének érezhetik magukat.
- Próbáld meg bevonni őket azzal, hogy **segítséget kérsz tőlük egy konkrét feladatban**, ami szerinted testhezálló nekik. Ez lehet az átadásban való segítségnyújtás, feladat egy rendezvényen stb.
- **Hívd meg őket a gazdaságlátogatásra** és a szezonzáróra/nyitóra, ahol értékelitek a szezont.
- Vegyétek figyelembe, hogy nem minden tag fog tudni segíteni vagy önkéntesnek jelentkezni (és ez nem is baj).
- Összeírhatod az önkéntesek feladatait, vagy felkérhetsz valakit, hogy legyen az önkéntesek koordinátora.
- Ha be akarsz vonni a tagokat, az időzítés és a feladat népszerűsítésének módja is kulcsfontosságú (pl. mesélhetsz róla személyesen az átadáson).
- A közösségépítés lassú folyamat, **legyél türelmes!**
- Próbáld meg figyelembe venni, hogy az önkéntes munka a legtöbbük számára egy adott időszakban lehetséges. Ezért gondoskodj a feladatok rendszeres (évenkénti) újraelosztásáról, és oszd fel azokat úgy, hogy az egyes önkéntesek terhei könnyebbek legyenek. Fontos, hogy minden egyes elkötelezett tagot egy meghatározott időszakra, egy adott kulcsfeladatra kérj fel.

1.1.12. Közösségek hálózata - Te tudod, hány közösségi gazdaság van?

Az információs anyag célja

- bemutatja, hogy Európában és hazánkban mióta léteznek közösségi gazdaságok
- bemutatja a Tudatos Vásárlók Egyesületének szerepét a közösségi gazdaságok hazai népszerűsítésében

Mikor használd?

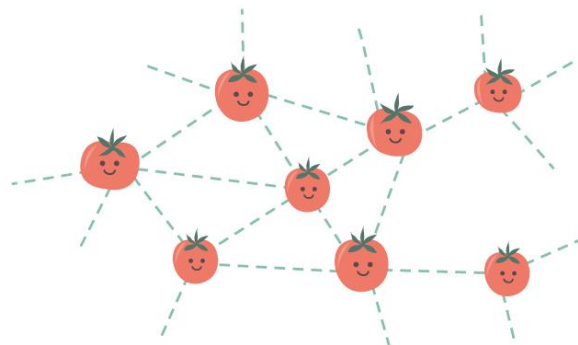
- amikor jobban be szeretnéd vonni a tagokat, és szeretnéd a hálózatokkal kapcsolatos ismereteiket bővíteni
- ha úgy gondolod, hogy érdekes lehet nekik a nemzetközi vagy hazai hálózatban való részvétel

Hogy használd?

- küldd el emailben a tagoknak
- nyomtasd ki és oszd ki a tagoknak
- mutasd meg nekik a "A közösségi gazdaságok EU" infografikát a találkozón

Kapcsolódó anyagok:

- "Közösségi gazdaságok EU" infografika
- Enacting Resilience: the Response of Local Solidarity-based Partnerships for Agroecology to the Covid-19 Crisis
<https://urgenci.net/wp-content/uploads/2021/01/Urgenci-rapport-Enacting-ResilienceFINAL-FINAL.pdf>
- Food&More Webinar 3: More Networks and Mentors for stronger CSA Networks
<https://www.youtube.com/watch?v=P4KznzaW1iU&t=6s>

1.1.13. Mit csinálunk? - Csatlakozz hozzánk!

Az információs anyag célja

- Ismerteti a Tudatos Vásárlók Egyesületének legfőbb tevékenységeit

Mikor használd?

- Ha szeretnéd megismertetni a tagokat Egyesületünk tevékenységeivel

Hogy használd?

- Küldd el emailben a tagoknak
- Mutasd meg nekik a "Tudatos Vásárlók" infografikát a találkozón

Kapcsolódó anyagok:

- A Tudatos Vásárlók honlapja www.tudatosvasarlo.hu

1.2. KISFILMEK

1.2.1. Tudatos fogyasztók, akik megváltoztatják a világot

- <https://www.youtube.com/watch?v=7a-atLwJt5I&t=127s>
- a videó a közösségi gazdaságok tagjairól szól és célja, hogy elmagyarázza a tagoknak a természetre, a gazdákra és a saját egészségükre gyakorolt hatásukat
- használhatod a találkozókön, vagy megoszthatod tagokkal e-mailben, vagy a közösségi média csatornákon keresztül

1.2.2. Hogyan tehetsz a közösségi mezőgazdálkodásért?

- <https://www.youtube.com/watch?v=soQ5aoQOjvI&t=3s>
- ez a videó az önkéntességről szól, és arról, hogy a tagok hogyan segíthetnek a gazdának és a közösségüknek
- elmagyarázza, hogy a tagok sokféleképpen támogathatják a közösséget önkéntes munkával, nem csak a gazdaságban vagy a heti átadáson, hanem sok már formában is
- használhatod a találkozókön, vagy megoszthatod a tagokkal e-mailben, vagy a közösségi média csatornákon keresztül

1.3. ELŐADÁSOK

1.3.1. Mindennapi működés

- ez az előadás az azonos című információs anyagon alapul, amely 11 lépésben magyarázza el a közösségi mezőgazdálkodás komplex működését
- segít a tagoknak megérteni, hogyan épül fel egy szezon egy közösségi gazdaságban, melyek a főbb lépések, és hogyan működik egy közösségi gazdaság
- elküldheted emailben az új vagy leendő tagoknak, vagy bemutathatod nekik a tagtoborzó eseményen
- használd ezt az előadást alapként, és adj hozzá további diákat, amelyek bemutatják a ti közösségi gazdaságotokat vagy annak alapelveit

1.3.2. A közösség mezőgazdálkodás alapjai?

- ez az előadás bemutatja a közösségi mezőgazdálkodással kapcsolatos alapvető ismereteket, mint például a definíció, a szereplők és a sajátosságok
- bemutatja a szezonaritást és a kommunikációt a közösségen belül
- elküldheted emailben az új vagy leendő tagoknak, vagy bemutathatod nekik a tagtoborzó eseményen
- használd ezt az előadást alapként, és adj hozzá további diákat

1.3.3. Tudj meg többet!

- ez az előadás a profi tagoknak szól
- bemutatja a közösségi mezőgazdaságok történetét Európában, bemutatja a nemzetközi és magyar közösségi mezőgazdálkodás hálózatának szerepét is
- szó esik benne az önkénteskedésről is
- elküldheted emailben a tapasztaltabb tagoknak, vagy bemutathatod nekik, ha találkoztok
- használd ezt az előadást alapként, és adj hozzá további diákat

2. TAGTOBORZÁS - ÚJ TAGOK BEVONÁSA

2.1. Miért fontos a tagtoborzás?

A tagtoborzás minden szezon elején fontos feladat. Ez időigényes lehet a gazda számára, ezért nagyon hálás lesz, ha szervezőként segítesz neki ebben a folyamatban. Az is nagyon fontos, hogy a megfelelő típusú tagokat vonzzátok és vonjátok be, ezért jobb, ha előre megtervezted ezt a folyamatot.

A tagtoborzó lehetőséget nyújt az érdeklődő tagoknak, hogy személyesen találkozzanak a gazdával és néhány tapasztaltabb taggal. Sok közösségi gazdaságban az új tagok csak akkor csatlakozhatnak, ha találkoztak a gazdával és/vagy meglátogatták a gazdaságot, míg más gazdaságokban a tagtoborzón való jelenlét a csatlakozás előfeltétele.

Az új szezon kezdete előtt tagtoborzó eseményeket szerveznek, ahol a potenciális tagok megismerhetik és megérthetik a közösségi gazdaság alapelveit és szervezeti felépítését.

2.2. Hogyan hirdesd meg a tagtoborzó eseményt?

- ha van várólistád, akkor meghívhatod a potenciális tagokat az eseményre
- ha nincs várólistád, akkor különböző online vagy offline kommunikációs csatornákon keresztül célozhatod meg őket
 - o online: tedd közzé a Facebook oldalon, hirdesd meg a Facebookon eseményként, vagy lépj kapcsolatba a Tudatos Vásárlók Egyesületével, és kérd a segítségüket az információ megosztásában (email: tve@tve.hu)
 - o offline: készíthetsz szórólapokat vagy plakátokat, és szétoszthatod őket olyan helyeken, ahol szerinted potenciális tagjaid vannak, például helyi alternatív iskolákban, anyacsoportokban stb.
 - o ha van helyi rádió vagy újság, őket is felkeresheted

2.3. Mit érdemes elmondani a tagtoborzó eseményen?

A tagtoborzó eseményen minden fontos információra térj ki, ugyanakkor érdekes is legyen, és ne legyen túl hosszú. A legjobb, ha elmondod a legfontosabb dolgokat, és utána egy emailt küldesz, vagy a helyszínen kiosztod az információs anyagokat.

Feltétlenül tüntesd fel a következő információkat:

- a közösségi mezőgazdálkodás modellje és az alapelvek magyarázata
- a gazda és a gazdaság bemutatása (a legjobb, ha ezt a részt a gazda adja elő)
- magyarázd el a szezonalitást, hogy mire számíthatnak a tagok a szezonban
- a szállítás és az átadás megszervezésének módja
- az ár és a fizetési feltételek
- hogyan folyik a kommunikáció a közösségen belül
- mi lesz a felelősségük tagként

2.4. Néhány tipp a sikeres toborzáshoz

- Hívj meg tapasztalt tagokat, és hagyd, hogy válaszoljanak a kérdésekre. Így az újonnan érkezők egy hozzájuk hasonló vásárlótól kapnak választ, és a "régik" tagok is szívesen megosztják tapasztalataikat.

- Ha teheted, szervezd meg a rendezvényt a gazdaságban, így a leendő tagok is láthatják, honnan származnak a termékek, és közelebb érzik magukat a gazdasághoz.
- Kérd meg "régi" tagokat, hogy terjesszék a közösségi gazdaság híret, és hívják meg hasonlóan gondolkodó barátaikat a toborzó eseményre. Általában a személyes ajánlás jól működik.

3. MUNKA CSOPORTOKKAL

Megbeszélések szervezése és lebonyolítása

A találkozók alapvető fontosságúak mind a mindennapi, mind a stratégiai közösségi folyamatokban. A közösség tagjainak információt kell szerezniük, véleményt kell nyilvánítaniuk, felelősséget kell vállalniuk és dönteniük kell a közös kérdésekben. Facilitátor segítsége nélkül azonban nem könnyű tartani a napirendet, kezelni a csoport azon tagjait, akik hajlamosak a beszélgetést uralni, mindenkit meghallgatni, vagy időben befejezni a találkozókat. Ahhoz, hogy egy csoport hosszú távon is jól működjön, elengedhetetlen, hogy szervezői kialakítsák azokat a készségeket, amelyek a hatékony megbeszéléseken való részvételhez és a moderáláshoz szükségesek. A facilitálás lényegében arról szól, hogy a csoportot segítjük abban, hogy inkluzív és részvételen alapuló módon haladjon előre a feladatával.

3.1. A találkozó előkészítése

- **Keress időpontot és helyszínt:** válassz olyan időpontot, amikor a meghívottak többsége részt tud venni, ebben segíthet például a Doodle. A helyszín legyen elég nagy ahhoz, hogy az egész csoport elférjen, és legyen könnyen megközelíthető.
- **Készíts napirendet:** fontos, hogy jól felépített napirendje legyen a megbeszélésnek, a következő tippek segíthetnek ebben:
 - o a megbeszélés céljának előzetes egyeztetése
 - o tartsd az egyes napirendi pontokra szánt időt
 - o gondolkodj a prioritásokról
 - o döntsétek el, hogy mindent a nagycsoportban vitattok meg, vagy szükség van-e kisebb csoportokban történő csoportmunkára
 - o döntsétek el a témák sorrendjét - a nehéz témákat könnyebb megvitatni, ha a csoport már bemelegedett
 - o döntsétek el, hogy lesznek-e bevezető, bemelegítő és záró tevékenységek
 - o tervezz be szüneteket, különösen, ha az találkozó 90 percnél hosszabb
- **Gondold át a technikai részleteket:** vedd figyelembe a hőmérsékletet, a levegő minőségét, az akusztikát és a fényviszonyokat. Rendezd el az ülőhelyeket, és gyűjtsd össze a szükséges anyagokat, pl. tollakat, flipchartokat, prezentációt stb.
- **Oszd fel a szerepeket:** egy megbeszélés lebonyolítása sok feladatot foglal magában, könnyebb, ha felosztjátok a feladatokat. Például a megbeszélés levezetését végezheti két ember, míg egy harmadik lehet a házigazda, aki üdvözli az érkezőket.
- **Hívd meg a résztvevőket:** tájékoztass mindenkit a találkozó idejéről, helyéről és programjáról. Szükség esetén küldd ki a találkozót megértéséhez fontos anyagokat.
- **Készülj fel:** emlékeztess magad a csoporttal és a napirenddel kapcsolatos legfontosabb információkra. Mi a találkozó célja? Miért vesznek részt az emberek? Mi szerepel a napirenden és miért?

3.2. Egy találkozó levezetése

- **Üdvözlés és bemutatkozás:** gondoskodj arról, hogy mindenkit üdvözljétek, amikor megérkezik. Mutatkozz be, és kérj meg mindenkit, hogy mutatkozzon be, ha az emberek még nem ismerik egymást, vagy ha vannak újonnan érkezettek.
- **Magyarázd el a szabályokat és biztosítsd a szerepeket:** ismertesd el az időkeretet, a témát, a találkozó céljait, a döntéshozatali folyamatot, a felelőségeket. Egyeztesd a csoporttal, hogy milyen viselkedés elfogadható/nem elfogadható a megbeszélésen. Magyarázd el a javasolt napirendet, majd kérj észrevételeket, és végezd el a szükséges módosításokat. Oszd be az időt az egyes napirendi pontokra, és határozz meg egy reális befejezési időt.
- **Menj végig a napirenden:** győződj meg róla, hogy mindenki láthatja a napirendet - tedd ki egy nagy papírlapra vagy képernyőre, és készíts nyomtatott példányokat azok számára, akik igénylik.
- **Támogasd a vitát és a részvételt:** szabályozd a vita menetét azáltal, hogy megfelelő sorrendben szólítod fel a felszólalókat. Gyakran ez úgy történik, hogy jelzik, hogy beszélni szeretnének és te figyeled a sorrendet. Néha megkérheted a hangosabbakat, hogy ne szólaljanak meg, így teret engedjenek másoknak is, hogy elmondhassák a véleményüket. Segítsd mindenkit a részvételben:
 - o a csendes embereket bátorítsd
 - o korlátozd a túlzott beszédet
 - o ne hagyd, hogy bárki is uralja a vitát
- **Ellenőrizd a csoport hangulatát és változtasd meg a dinamikát:** a találkozó során ellenőrizheted a csoport általános hangulatát (energiaszint, érdeklődés a téma iránt, a célok teljesülése, megfelelő-e a struktúra (pl. nagy vagy kis csoportok) és az idő.
- **Szükség esetén változtasd meg a dinamikát:** használj rövid napirendi pontokat, szórakoztató napirendi pontokat, bejelentéseket és szüneteket a program során, hogy pihenést és felszabadulást biztosíts. Feszült vagy fárasztó helyzetekben próbálkozz humorral, megerősítéssel, játékkal, helycserével, csenddel, szünettel stb.
- **A megbeszélés befejezése:** győződj meg róla, hogy a megbeszélés időben befejeződik, vagy szerezd meg mindenki beleegyezését a folytatáshoz, ha szükséges. Gondoskodj arról, hogy valaki a lehető leghamarabb elkészítse és szétküldje a jegyzőkönyvet vagy a feljegyzéseket. Zárd le az találkozót: összegezz, emlékeztess az embereket arra, hogy mit kell tenniük a következő találkozó előtt, és ne felejtse el megköszönni mindenkinek a részvételt és a hozzájárulást.
- **A találkozó értékelése:** a találkozó értékelése segíthet a folyamat javításában. Jó ötlet, ha minden napirend végén hagysz néhány percet, és megkérdezzed a csoportot, mi ment jól, és mi az, amin javítani kell. Utána összeülhetsz a többi szervezővel is, hogy értékeljétek a találkozót.

3.3. Csoportok kezelése

- **Biztonságos környezet létrehozása**

Ha biztonságos környezetet teremtasz a csoporton belül, a résztvevők képesek lesznek segítséget adni és kapni. Számos eszköz létezik, ami ebben segíthet:

- o bízz a saját bölcsességében
- o teremts harmóniát a résztvevőkkel
- o engeddel a félelmeidet, aggodalmaidat és feltételezéseidet
- o szakíts meg bármilyen agresszív viselkedést vagy negatív kritikát, és az ezeket fűtő energiákat tereld konstruktív irányba

- **Figyelj másokra és reagálj jól**

- o Hallgass figyelmesen és tisztelettel.
- o Éreztesd a beszélővel, hogy követed és megérted őt.
- o Ha úgy tűnik, hogy beleragad egy problémába, ne próbáld meg megoldani, hanem kérdezd meg, milyen cselekvési lehetőséget lát.

Ezek sikeres elvégzéséhez fontos, hogy tisztában legyél saját problémáiddal és aggodalmaiddal. Ha tudatában vagy ezeknek, akkor képes vagy másokkal együtt érezni. Ha nem vagy tudatában ezeknek, az befolyásolhatja a másokkal való kommunikációt.

- **Koncentrálj a megoldásokra, és beszélj a szívedből!**

- o Tegyél fel kérdéseket!
- o Légy önmagad - fogadd el az érzelmi reakcióidat!
- o Légy türelmes, kövesd a folyamatot!
- o Amikor fel akarsz tenni egy kényes kérdést, vegyél egy mély lélegzetet, és először mondd el, mit érzel, beszélj magadról.

- **Légy kedves magadhoz!**

Légy tisztában azzal, hogy könnyebb elmondani valakinek a fenti három pontot, mint megtenni. Légy kedves magadhoz, és veregesd meg a válladat, ha jól mennek a dolgok, és ne hibáztasd magad, ha nem mennek olyan jól a dolgok.

Az is fontos, hogy észrevedd, jól csinál-e valamit vagy nem, és képes legyél tanulni a tapasztalataiból. Ha bármilyen kritikát kapsz (valaki mástól vagy magadtól), próbálj meg örülni, ez segít rávilágítani arra, hogy miben kell fejlődnöd.

Források:

- CSAct! videó az erőszakmentes kommunikációról (angol)
<https://www.youtube.com/watch?v=QLX6ba9GOKM>

4. Légy a részese! Közösségépítés (Food&More)

A Légy a részese! Közösségépítés anyagok azoknak a tudatos fogyasztóknak szólnak, akik velünk együtt működve szeretnék megerősíteni a közösségük!

Hogyan tudsz csatlakozni hozzánk?

- Látogass el oldalunkra, ahol az összes hasznos anyagot megtalálod magyarul is: <https://tudatosvasarlo.hu/kozossegi-mezogazdalkodas/kozossegepites/>
- Kattints az URGENCI HUB-ra, ahol online megtalálhatod a projekthez kapcsolódó online képzést, valamint további hasznos anyagokat <https://hub.urgenci.net/>
- Ha további információra van szükséged vagy szeretnél tapasztalatot cserélni és tanulni, akkor vedd fel a kapcsolatot mentorainkkal! <https://hub.urgenci.net/mentors/>
- Szeretnéd megosztani barátaiddal, hogy miért a közösségi gazdaságok a legjobb élelmiszerforrások? Használd rövidfilmjeinket, anyagainkat, térképeinket vagy cikkeinket! www.tudatosvasarlo.hu/csa
- Lépj velünk kapcsolatba, ha oktatási anyagokra van szükséged, például a koordinátoroknak szóló eszköztárra vagy mentori kézikönyvre tve@tve.hu

Impresszum

2021-ben jelent meg a Food&More nemzetközi projekt részeként, amelyet az Európai Unió az Erasmus+ program keretében finanszírozott, a következő partnerek részvételével:

Tudatos Vásárlók Egyesülete, www.tudatosvasarlo.hu

AMPI, www.asociaceampi.cz

Fundacja EkoRozwoju (FER) <http://fer.org.pl/en/>

URGENCI, www.urgenci.net

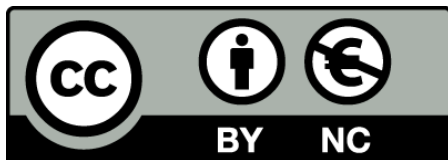
Írta: Barbara Mayer

Közreműködött: Perényi Zsófia

Projektcsoport: Haraszi Anikó, Samson Hart, Šárka Krčilková, Nathalie Markiefka, Wojtek Mejor, Monika Onyszkiewicz, Jocelyn Parot, Alena Wranowá.

Eltérő rendelkezés hiányában a kiadványban szereplő valamennyi kép a fent említett partnerek tulajdonát képezi.

Ez a kiadvány a Creative commons licenc alatt jelent meg:

Az Európai Bizottság által e kiadvány elkészítéséhez nyújtott támogatás nem jelenti a tartalom jóváhagyását, amely kizárólag a szerzők véleményét tükrözi, és a Bizottság nem tehető felelőssé a benne foglalt információk bármilyen felhasználásáért.

Az Európai Unió
Erasmus+ programjának
társfinanszírozásával